

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 30

06 FEB, 2017

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : tmnpke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Νικήτα Κακλαμάνη
2. Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής
Ανασυγκρότησης
3. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 493/19.10.2016 Ερώτηση με θέμα:
«Εγκατάλειψη και λεηλασίες στο Κτήμα Τατοΐου»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 493/19.10.2016 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Νικήτα Κακλαμάνη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Με τον Νόμο 2215/1994 «Ρύθμιση θεμάτων απαλλοτριωμένης περιουσίας της έκπτωτης βασιλικής οικογένειας της Ελλάδος» (ΦΕΚ 77/τ.Α'/11.5.1994) και σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 4 «Τα κτήματα Τατοΐου και (...) περιέχονται στην διοίκηση και διαχείριση του Υπουργείου Γεωργίας, το οποίο τα διοικεί και διαχειρίζεται κατά τις ισχύουσες διατάξεις. Με κοινή Απόφαση Υπουργών Γεωργίας και Πολιτισμού προσδιορίζονται τα ιστορικά μνημεία και οι χώροι που βρίσκονται μέσα στα κτήματα αυτά. Η ευθύνη και η επιμέλεια συντήρησης, διαχείρισης και λειτουργίας τούτων ανήκει στο Υπουργείο Πολιτισμού. Με Π.Δ. που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Γεωργίας καθορίζονται οι ειδικότεροι σκοποί που εξυπηρετούν τα κτήρια (...) πλην των παραπάνω ιστορικών μνημείων και χώρων, ο φορέας ή οι φορείς στους οποίους ανατίθεται η διοίκηση, διαχείριση και χρήση αυτών καθώς και κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή της διάταξης αυτής.

Με την ΥΠΠΟ/ΔΙ/ΑΠ/Γ/535/56545/23.10.2003 Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού έγινε ο «Χαρακτηρισμός ως μνημείων όλων των επιμέρους κτισμάτων, του πρώην βασιλικού κτήματος στο Τατόι Αττικής, και ως Ιστορικού Τόπου του κεντρικού τμήματος του παραπάνω κτήματος, όπως αυτό ορίζεται στο συνημμένο τοπογραφικό χάρτη του ΓΕΣ» (ΦΕΚ 1620/τ Β'/3.11.2003).

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 3 και 4 του Ν3028/2002, οποιαδήποτε μελέτη για την διαχείριση και αξιοποίηση του πρώην βασιλικού κτήματος Τατοΐου πρέπει να εγκριθεί από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ.

Η Διεύθυνση Προστασίας και Αναστήλωσης Νεωτέρων και Σύγχρονων Μνημείων (ΔΠΑΝΣΜ), είναι αρμόδια για την αποκατάσταση του θερινού Ανακτόρου, και του περιβάλλοντα αυτό χώρου που αποτελεί τμήμα της γενικότερης αξιοποίησης του πρώην Βασιλικού Κτήματος Τατοΐου, συνολικής έκτασης 42.000 στρεμμάτων, με 42 συνολικά κτίρια, τα οποία έχουν χαρακτηριστεί ως μνημεία.

Το κτήριο του θερινού ανακτόρου στο πρώην βασιλικό κτήμα Τατοΐου αποτελεί νεώτερο μνημείο μείζονος σημασίας. Με γνώμονα την ανάγκη εκ μέρους του Υπουργείου Πολιτισμού να τεθούν οι περιοριστικοί όροι που να διασφαλίζουν ότι η αποκατάστασή του θα γίνει με ορθό επιστημονικό τρόπο, σύμφωνα με τους διεθνείς κανόνες για την

αποκατάσταση των Μνημείων και βάσει του Ν3028/2002, εκπονήθηκε από την ΔΠΑΝΣΜ η Αρχιτεκτονική Προμελέτη για την αισθητική, λειτουργική και μορφολογική αποκατάστασή του, η οποία είναι προϊόν έρευνας και τεκμηρίωσης και βασίστηκε στα στοιχεία που προέκυψαν από τα αποτελέσματα έργων που ανατέθηκαν από την ΔΠΑΝΣΜ τα προηγούμενα έτη, ενώ συμπληρώνεται ήδη η Στατική Προμελέτη.

Σε ό,τι αφορά τα κινητά αντικείμενα σας ενημερώνουμε ότι χαρακτηρίστηκαν διαδοχικά ως μνημεία από τη Διεύθυνση Νεώτερου Πολιτιστικού Αποθέματος και Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς αρχικά τριακόσια πενήντα επτά (357) εικαστικά έργα προερχόμενα από το τ. Βασιλικό Κτήμα Τατοΐου (με την με αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΔΙΝΕΠΟΚ/Β'/95185/2861/1.10.2010 Υ.Α., ΦΕΚ Β'/1684/25.10.2010), στη συνέχεια περίπου δύο χιλιάδες (2000) αντικείμενα, έργα τέχνης και παραδοσιακές φορεσιές (με την με αριθ. πρωτ. ΥΠΑΙΘΠΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΝΠΚ/ΤΠΚΠΑ/1605/714/15/1/7.1.2013 Υ.Α., ΦΕΚ Β'/207/5.2.2013) και έπειτα δέκα (10) αυτοκίνητα (με την με αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΝΠΑΑΠΚ/ΤΤΠΝΚΜ 299648/176873/1427/223/30.10.2015 Υ.Α., ΦΕΚ Β'/4.12.2015).

Η Διεύθυνση Συντήρησης Αρχαίων και Νεώτερων Μνημείων (ΔΣΑΝΜ) στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ανέλαβε το έργο συντήρησης κινητών αντικειμένων του ανακτόρου Τατοΐου από το έτος 2004 και μέχρι το έτος 2013 και έχει ολοκληρώσει το έργο απομάκρυνσης όλων των κινητών αντικειμένων από το εσωτερικό του ανακτόρου.

Από το 2004 έως το 2007 και με χρηματοδότηση από Εθνικούς Πόρους έγιναν αυτοψίες στο χώρο για την σύνταξη προγράμματος συντήρησης καθώς και δειγματοληπτική απομάκρυνση και συντήρηση αντικειμένων από το εσωτερικό του ανακτόρου (περί τα 700τεμ). Συντάχθηκαν μελέτες συντήρησης για όλες τις κατηγορίες υλικών/αντικειμένων στο εσωτερικό του ανακτόρου με έγκριση τους μετά από γνωμοδότηση του ΚΣΝΜ. Έγινε επίσης προμήθεια και εγκατάσταση λυόμενων οικίσκων, οι οποίοι χρησιμοποιούνται ως εργαστήρια και αποθηκευτικοί χώροι, ενώ συνδέθηκαν αποθηκευτικοί και εργαστηριακοί χώροι με το Κέντρο Λήψης Σημάτων του Υπουργείου.

Το Μάρτιο του 2007 ανέλαβε και εκτέλεσε το υποέργο «Προληπτική Συντήρηση Επιλεγμένων αντικειμένων από το Πρώην Ανάκτορο στο Τατόι», του έργου «Άμεσες Σωστικές Επεμβάσεις σε Τρία Κτίρια του Πρώην Βασιλικού Κτήματος Τατοΐου και Προληπτική Συντήρηση Επιλεγμένων Αντικειμένων» που είχε ενταχθεί με την υπ. αριθμ. ΥΔΕΠΠ/Β/Φ804/442/2.3.2007 Σχετ.:3137ΠΕ απόφαση ένταξης της πράξης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πολιτισμός. Η συνολική δαπάνη του υποέργου ανερχόταν στα 240.000 € και ολοκληρώθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2009 σύμφωνα με το εγκεκριμένο Τεχνικό Δελτίο του Έργου. Σύμφωνα με το φυσικό αντικείμενο του υποέργου που εκτελέστηκε πραγματοποιήθηκε προληπτική συντήρηση και καταγραφή σε αναλυτικά δελτία περισσότερων από 1.200 σημαντικών αντικειμένων ή συνόλων, ώστε αυτά να μπορούν να αποθηκευτούν και να διατηρηθούν με ασφάλεια.

Το 2011 ανέλαβε σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ΥΠΠΟΤ / ΣΥΝΤ / Φ45 / 1408 / 36449 / 6.1.2011 έγκριση απόφασης αυτεπιστασίας την εκτέλεση του έργου «Προληπτική Συντήρηση και Αποθήκευση του συνόλου των αντικειμένων ιστορικής σημασίας και των έργων τέχνης από το εσωτερικό του ανακτόρου στο Τατόι» ενταγμένο στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αττική 2007-2013». Η συνολική δαπάνη του έργου ανήλθε στις 1.302.586,34 € και ολοκληρώθηκε επιτυχώς, με ποσοστό απορρόφησης 99,3%, στις 31.12.2013. Σύμφωνα με το φυσικό αντικείμενο του έργου πραγματοποιήθηκαν εργασίες βασικής καταγραφής και απομάκρυνσης του συνόλου των κινητών αντικειμένων από το εσωτερικό του ανακτόρου και προσωρινή αποθήκευση σε διαμορφωμένους αποθηκευτικούς χώρους. Επιπλέον, προληπτική συντήρηση, φωτογράφιση και καταγραφή περί των 17.000 αντικειμένων που απομακρύνθηκαν από το ανάκτορο, καθώς και συντήρηση των τοιχογραφιών κοιμητηριακού ναού.

Από το 2014 έως σήμερα, με χρηματοδότηση από Εθνικούς πόρους, η ΔΣΑΝΜ συνέχισε τις εργασίες βελτίωσης των συνθηκών αποθήκευσης του υλικού, με εγκατάσταση νέων κλιματιστικών μονάδων, αναβάθμιση της υποδομής ασφάλειας των χώρων (κλειδαριές, λουκέτα), αγορά νέων αποθηκευτικών μονάδων (ράφια), επαναλήψεις απολύμανσης καθώς και συνεχείς ελέγχους και ρύθμιση του περιβάλλοντος αποθήκευσης. Στα εργαστήρια της υπηρεσίας πραγματοποιείται συστηματική συντήρηση των πινάκων

ζωγραφικής που έχουν μεταφερθεί από το Ανάκτορο. Επιπλέον με τακτικούς ελέγχους παρακολουθεί και επεμβαίνει σε έκτατα προβλήματα που συχνά προκύπτουν στο χώρο.

Οι υπηρεσίες του Υπουργείου βρίσκονται σε συνεργασία με στόχο την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση και ανάδειξη των κινητών αντικειμένων που βρέθηκαν στο κτήριο.

Το Τμήμα Μελετών της ΔΠΑΝΣΜ έχει προχωρήσει στην σύνταξη Φάκελου Έργου για την αποκατάσταση του Θερινού Ανακτόρου και την μετατροπή του σε Μουσείο. Πρόθεση της είναι, στο προσεχές διάστημα, η αρχιτεκτονική προμελέτη για την αισθητική, λειτουργική και μορφολογική αποκατάσταση του θερινού ανακτόρου στο πρώην βασιλικό κτήριο Τατοΐου μαζί με την προμελέτη για την αποκατάσταση των κήπων και του αισθητικού δάσους που το περιβάλουν να διαβιβαστούν στο ΚΣΝΜ για την κατά νόμο γνωμοδότηση.

Όσον αφορά στη νέα Προγραμματική Περίοδο, σας ενημερώνουμε ότι τόσο η Διεύθυνση Προστασίας και Αναστήλωσης Νεωτέρων και Σύγχρονων Μνημείων του ΥΠ.ΠΟ.Α. όσο και η Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Αττικής, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και Κυκλάδων (ΥΝΜΤΕΑΑΣΕΚ) έχουν συμπεριλάβει προτάσεις έργων που σχετίζονται με το πρώην Βασιλικό Κτήριο σε αντίστοιχο κατάλογο.

Οι προτάσεις αυτές, που διαθέτουν διαφορετικών επιπέδων ωριμότητα, δεν έχουν υποβληθεί προς ένταξη, δεδομένου ότι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας Αττικής δεν έχει προχωρήσει σε έκδοση σχετικής πρόσκλησης.

Επισημαίνεται ωστόσο, ότι οι πόροι που διατίθενται από το ΕΣΠΑ 2014 – 2020 για τον Πολιτισμό είναι εξαιρετικά περιορισμένοι και για το λόγο αυτό, παρά τις προσπάθειες που θα γίνουν προς την κατεύθυνση αυτή, η θετική έκβαση ως προς την ένταξη των προτεινόμενων έργων δεν είναι εξασφαλισμένη.

Ακόμη, αυτή την περίοδο οι Υπηρεσίες μας επεξεργάζονται το σχέδιο της Κοινής Υπουργικής Απόφασης για τον καθορισμό των χρήσεων στις ζώνες Δ1, Δ2, Δ3 και σε τμήμα της ζώνης Β4 του ορεινού όγκου της Πάρνηθας καθώς και την εξειδίκευση δραστηριοτήτων και εγκαταστάσεων που θα ενταχθούν στα κτήρια του πρώην βασιλικού κτήματος Τατοΐου.

Επιπλέον, η Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Αττικής, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και Κυκλάδων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, έχει εντάξει από το 2004 το πρώην Βασιλικό κτήριο του Τατοΐου στο επιχειρησιακό πρόγραμμά δράσης της. Έχουν δε εκτελεσθεί σωστικές επεμβάσεις σε κτήρια του ανάλογα με το ύψος των εκάστοτε εγκεκριμένων πιστώσεων. Συγκεκριμένα έχουν εκτελεσθεί εργασίες αποκατάστασης – στερέωσης στο Φυλάκιο της Πύλης, στα κτήρια του Υπασπιστηρίου, του Ιπποστασίου, των Μαγειρείων, στην οικία Αξιωματικών, στο κτήριο Προσωπικού, στο Ξενοδοχείο, στην Οικία Sturm, στο Οινοποιείο, στις κτήριο Β' Εργατοκατοικιών, κ.λ.π. καθώς και εργασίες βελτίωσης του δικτύου ύδρευσης και πυρόσβεσης. Αυτή την περίοδο μάλιστα βρίσκονται σε εξέλιξη εργασίες στερέωσης και αντικατάστασης στέγης στο κτήριο του Βουτυροκομείου.

Σε θέματα διαχείρισης των υποδομών, η ΥΝΜΤΕΑΑΣΕΚ σε συνεργασία με τις συναρμόδιες Υπηρεσίες (Δασαρχείο, Πυροσβεστική) έχει εκτελέσει εργασίες όταν ετέθη ανάγκη (π.χ. επεμβάσεις-επιδιορθώσεις στο παλαιό δίκτυο ύδρευσης, τοποθέτηση νέου εφεδρικού αγωγού μήκους παροχής ύδρευσης, καθαρισμοί, κάλυψη κολυμβητικής δεξαμενής ανακτόρων και αξιοποίησή της προσωρινά ως δεξαμενής νερού για λόγους πυροπροστασίας, κ.λπ.). Κατά τη θερινές περιόδους ωστόσο, παρατηρήθηκαν αυξομειώσεις της στάθμης των υδάτων του υδραγωγείου της Κιθάρας, με αποτέλεσμα την περιοδική διακοπή υδροδότησης, πρόβλημα που εντάθηκε κατά τη φετινή περίοδο του Αυγούστου και του Σεπτεμβρίου. Γι' αυτό τον λόγο η Υπηρεσία μας προέβη στο παραπάνω διάστημα, σε αρκετές αυτοψίες για τη μέτρηση της παροχής, τη διερεύνηση του προβλήματος και την καταγραφή δεδομένων πεδίου, με στόχο τη σύνταξη σχετικής μελέτης και την κατασκευή κεντρικού αγωγού που θα επιλύσει το πρόβλημα σε μόνιμη βάση, μετά από συνεργασία και με τις λοιπές συναρμόδιες Υπηρεσίες και φορείς (Πυροσβεστική, Δασαρχείο).

Σε ό,τι αφορά στην φύλαξη του κτήματος, σας γνωρίζουμε ότι όλο το εικοσιτετράωρο, λειτουργεί Αστυνομικός Σταθμός που υπάγεται στη Δ/νση Αστυνομίας Ανατολικής Αττικής/ Αστυνομικό Τμήμα Ν. Ερυθραίας και ο οποίος είναι αρμόδιος για τον έλεγχο, την προστασία και την φύλαξη των κτηρίων του πρώην βασιλικού κτήματος και των αντικειμένων που περιέχουν, από κλοπές ή βανδαλισμούς. Τόσο στο κτήριο του ξενοδοχείου που βρίσκεται δίπλα από το κτήριο φιλοξενίας του αστυνομικού σταθμού, αλλά

και σε άλλα κτήρια που χωροθετούνται σε πιο μακρινές αποστάσεις και τα οποία έχουν αυξημένες απαιτήσεις προστασίας και φύλαξης, δεν διαπιστώθηκε η δυνατότητα προσβασιμότητας ή ίχνη παραβίασής τους. Όλα τα ανοίγματα έχουν φραχθεί, με σχετική μέριμνα της (ΥΝΜΤΕΑΑΣΚ) στο πλαίσιο ενεργειών της κατά τα προηγούμενα έτη.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΥΔΙΑ ΚΟΝΙΟΡΔΟΥ

Εσωτερική Διανομή:

1. ΓΔΑΜΤΕ
2. ΔΠΑΝΣΜ
3. Διεύθυνση Συντήρησης
4. ΔΝΠΑΑΠΚ
5. ΥΝΜΤΕ Αττικής
6. ΕΥΤΟΠ

Ακριβές Αντίγραφο

Η Προϊσταμένη του Τμήματος της Γραμματείας,
Αρχείου και Ενημέρωσης Κοινού

Χ. Μακρ

Α. ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΣ